

DOPIŠ PRO TEBE

ČERNOCH MEZI EVROPANY

18/78

Student z Afriky studuje v Evropě medicínu; píše svému duchovnímu Otci do Afriky psaníčka, která vás pobaví a ukáží vám zamlžené věci v jasném africkém slunci.

KOZOROH

Seděl jsem ve vlaku vedle pána, který měl na krku zlatou gazelu. Podivil jsem se, protože jste nás vždy nabádal, abychom nosili na krku kříž na znamení, že jsme křesťané. Ptal jsem se, co ta gazela znamená. Odpověděl, že to není gazela, nýbrž kozoroh a nosí to, protože je kozoroh. Nepochopil jsem to a zeptal se, není-li snad kozoroh zvíře. Odpověděl » Ne – to je hvězda. « Pak mi vysvětlil, že se narodil v období kozoroha a proto musí stále nosit zlatého kozoroha a bude mít štěstí.

Vzpomněl jsem si, jak k nám jednou přišel arabský handlíř a hovořil podobně. Můj strýc Kirizingu, pohan, prohlásil, že si to vždycky myslel a že tomu pevně věří. Pak ho ale handlíř podvedl a když strýc začal křičet, řekl mu, aby se nevzrušoval, že to tak Allah chtěl, jinak by se to nestalo. Načež mu strýček vyrazil dva zuby a řekl, že tohle chtěl Allah docela určitě také.

Ptal jsem se kozoroha, je-li mohamedán. Odpověděl, že je křesťan, přece není černochoch. Ptal jsem se dál, jestli věří v Boha. » Moc ne, « odpověděl, » ale pevně věřím v hvězdy. Je to u vás také tak? « » Hvězdy ovšem máme, « odpověděl jsem, » ale nikdo v ně nevěří. « Pak se zeptal, v co vlastně věříme. » Křesťané věří v Boha a pohané ve všechny možné blbosti. Rozhněval se a řekl, že nemáme jiné náboženství ponižovat. Řekl jsem mu, že je přece křesťan, tak se nemůže cítit uražený. Rozhněval se ještě

víc a ze samého vzteku přejel o jednu stanicí dál a když jsem řekl, že to pravděpodobně chtěl ten kozoroh, začal hovořit naprosto nesrozumitelnými slovy a odešel do jiného vozu. Vaši lidé jsou, milý Otče, opravdu zvláštní.

MUŽSKÁ VÍRA

Dnes jsem byl na mši svatě. Řekl jste mi, kdykoliv se mi stýská po domově, abych šel do kostela, že tam je všechno jako doma.

Šel jsem, Otče, a už se mi nestýská. Bylo mi nápadné, že v kostele je tolik žen a tak málo mužů. Žasnul jsem, neboť tatínek mi často vypravoval o příchodu prvních misionářů. Náčelník je pozorně vyslechnul a řekl: » Zdá se, že váš Bůh je dobrý. « Pak poslouchal on i všichni muži každý den to, co misionář vypravoval a konečně se rozhodli, že se dají pokřtít. Když jim ale Otec řekl, že musí vyučovat také jejich ženy, aby je mohl pokřtít, byl náčelník proti tomu. Pronesl velkou řeč a pravil: » Věřím, že váš Bůh je velký Bůh všech lidí a brzo bude i naším Bohem. Chceme ho poslouchat, neboť co nařizuje, je dobré a lepší než to, co chtějí naši bohové. Ale kdo má do toho co mluvit: muž nebo žena? Kdo rozhoduje o válce a míru? Muž nebo žena? Kdo prodává a nakupuje? Muž nebo žena? Kdo je odpovědný za to, co se děje ve vesnici? Muž nebo žena? «

Všichni křičeli: » Muž, muž! « A začali tak divoce tančit, že kněz úplně zblednul.

» Dobrá, « řekl náčelník, » proto musí být napřed křesťanem muž, aby šlo všechno tak, jak to chce Bůh a jak je to dobré. Nejdříve pokřtíte, bílý Otče, muže a pak ženy. Pořádek musí být! «

Na to jsem myslel, milý Otče, když jsem viděl tolik žen v kostele a tak málo mužů – z nichž žádný nevypadal jako náčelník. A řekl jsem si: » Jestli zde věří jen lidé, kteří do toho nemají co mluvit, pak to není dobré. Pak se nebude vládnout podle příkázání Božích, která jsou dobrá, nýbrž podle vůle člověka, a ta není vždy dobrá. « Ale pak jsem spatřil něco, co mě potěšilo. Viděl jsem opilého muže, jehož žena hrozně nadávala a dala mu také facku, ale muž byl slabý a neřekl nic a šel s ní jako beránek. U nás by takovou ženu pozval muž teprve další neděli k jídlu. Tak jsem si pomyslel: » Zde jistě vedou všechno ženy a proto je správné, že je v kostele tolik žen. «

POUHÝ OBŘAD?

Dnes jsem četl v novinách něco zvláštního. Vdávala se slavná operní zpěvačka a stálo tam, že budou nejdříve oddavky na úřadě a pak půjdou manželé do kostela, kde bude církevní obřad. To jsem nechápal. Říkával jste nám, že teprve svátostí manželství jsou dva lidé opravdu manželé. Copak zdejší lidé nevědí ještě to, co víme už my, křesťané v Africe? Vždyť jsou tu už křesťany delší dobu než my!

U nás to bývalo dříve takhle: nejdříve se domluvili příbuzní, kdo si má koho vzít. Potom šli v určitý den k náčelníkovi – byla při tom celá obec – a náčelník prohlásil: » Tento muž, kterého zde vidíte, si koupil tuto dívku, kterou tu také vidíte a cenu řádně zaplatil, takže je to teď jeho žena. Je tomu tak? « A všichni řekli: » Je tomu tak a je to tak v pořádku. « Tak se z nich stali manželé a hodně se jedlo a tancovalo. Ale žena se mohla také prodat a znovu se muselo jít k náčelníkovi a ten prohlásil, že tuto ženu si koupil jiný muž.

Když přišel bílý Otec, řekl: » Člověk není půda nebo dobytek, které patří hned tomu, hned onomu. A člověk se vůbec nemůže prodávat a kupovat, může se jen darovat. Tento dar je ale tak velký, že se už nemůže darovat dalšímu a vůbec se nemůže vzít zpět. To znamená: Když se muž daruje ženě nebo žena muži, pak je to manželství a to trvá až to smrti. «

Náčelník však řekl: » Bílý Otče, tvé slovo je příliš velké pro mé malé ucho. Chceš říci, že si muž musí nechat ženu až do smrti? Uvaž, jak těžce musí žena pracovat; proto je brzo stará a ošklivá a muž nemá velkou radost, když se na ni pak dívá. «

Ale bílý Otec řekl: » Proto jí musí muž při práci pomáhat, a tak zůstane dlouho mladá a bude z ní mít velmi velkou radost. «

Náčelník však odpověděl: » To, co jsi řekl, je správné, ale tuze těžké a nám se to určitě nepodaří. «

Avšak bílý Otec řekl: » Slyš, náčelníku! Když ti Bůh při tom pomůže, tak se to podaří. Proto se tato těžká věc manželství uzavírá před Bohem, aby tomu dal Bůh svou sílu. Když k tobě a k obci přijdou manželé, je to lidské dílo, přijdou-li k Bohu, je to Boží dílo. Je tomu tak? «

A řekli všichni: » Je tomu tak a je to dobré. «

OPOVÁŽLIVÉ POSUZOVÁNÍ

V našem domě má jeden pán zlomenou nohu, protože byl opilý a spadl se schodů. Má bytná řekla, že je to zřejmě trest Boží.

Ale řekl jsem, že nemáme hned všechno považovat za trest Boží, protože by to pak nakonec vypadalo, že Bůh hledí jen kde by mohl koho potrestat. Ale ona odpověděla, že všechny těžkosti života jsou trest Boží a zřejmě nemá Bůh nic jiného na práci, než nás trestat.

Tak jsem jí vypravoval, že v naší vesničce byl jeden velmi přísný bílý Otec. Řekl jednou jednomu muži: » Proč jsi nebyl včera na nedělní mši svaté? « Muž upadl do rozpaků a řekl: » Opuť, bílý Otče, prosím Boha, aby i on mi odpustil. Byl jsem s jedním mužem v sousední vesnici vyjednávat o tučné prase, protože se mi bude brzo ženit syn. Museli jsme při tom dlouho mluvit a oba jsme zmeškali mši svatou. On je totiž také křesťan. «

Tu se bílý Otec rozhněval: » Vy špatní křesťané, hádat se o prase je vám milejší než moje kázání! Víš, že vás Bůh potrestá? «

Muž řekl: » Bílý Otče, v tobě je moudrost a máš pravdu, protože už mě Bůh potrestal. «

» Jak to? « ptal se bílý Otec.

» Protože mě ten muž ze sousední vesnice – kéž by se mu rodila jen hubená děvčata – ošidil. Dal praseti žrát sůl, pak muselo hodně pít a zdálo se tlusté. Po dvou hodinách bylo zase hubené jako stará koza. A já dal za ně muži pytel ovsa, za který bych koupil dvě prasata. « Tu řekl bílý Otec: » Vidiš, jak tě Bůh potrestal! «

Ale muž odpověděl: » Bílý Otče, který jsi tak chytrý, vysvětlí mi tohle: ten muž ze sousední vesnice přece také nebyl na mši svaté, mimoto se dopustil hříchu podvodu a přesto při tom obchodě získal a Bůh ho nepotrestal! «

Tu bílý Otec zmlknul a pak řekl: » Tvůj souseď to má velmi zlé, snad to uvidíš u posledního soudu, jak to s ním dopadlo. «

Od té doby byl mírnější a říkal, že nemáme Pánu Bohu dávat za vinu, když doplatíme na svou vlastní hloupost. Byli jsme šťastni, že Bůh není zlý a netrestá stále.

R. H.

Své dotazy a připomínky pište na adresu :

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich